

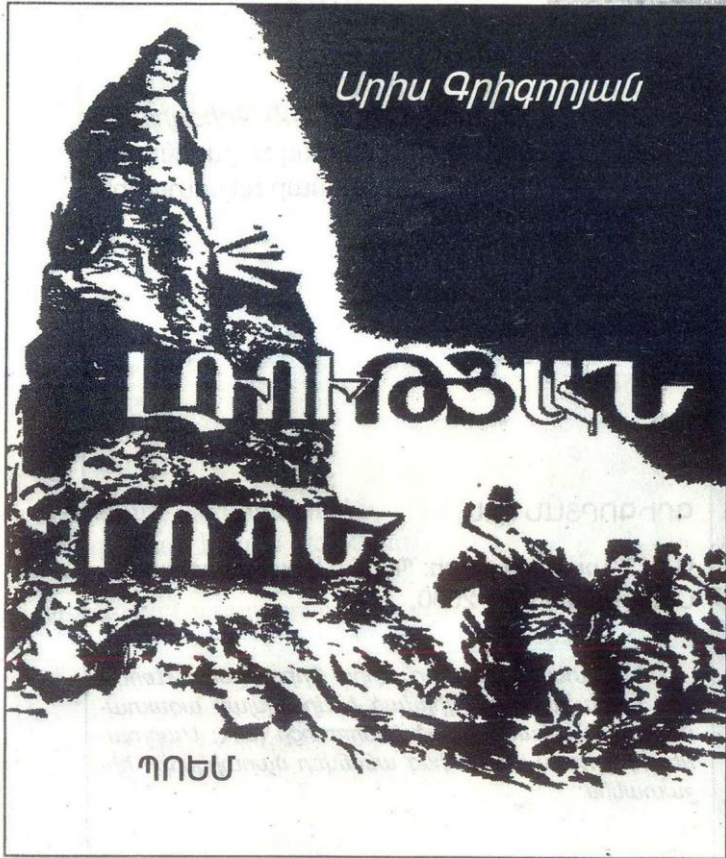
Արիս
Գրիգորյան

ԼՈՒԻՅԱՆ
ՐՈՒՆԵ

Արիս
Գրիգորյան

ԼՈՒԻՅԱՆ
ՐՈՒՆԵ

ԳՍԴ 84 Հ7-5

Գ 313

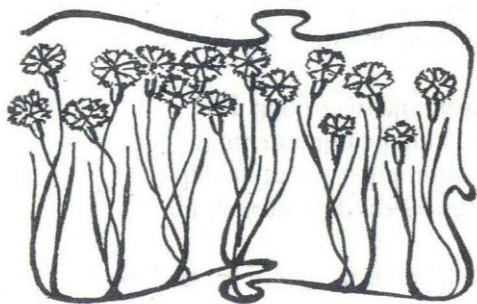
Եղբորս՝ Անդրանիկ Գրիգորյանի
և նահատակ համազյուղացիներիս
անմար հիշատակին

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ Ա.Ա.

Գ 313. Լռության թուպե: Պոեմ (Արիս Գրիգորյան),
Ստեփանակերտ, 2000, էջ:

Բանաստեղծ, լրագրող Արիս Գրիգորյանի «Լռության թուպե» պոեմը նվիրված է Արցախյան ազատամարտում նահատակված կոճողոտցի (ԼԴՀ, Մարտակերտի շրջան) տասնհինգ անձնվեր մարտիկների հիշատակին:

© Արիս Գրիգորյան, 2000

Ի
Բ
Բ
Շ
Վ ՄԿԻՉԲ

Եվ պիրկ ձգվում է լռության բուսն,
Անլուր ծանրանում հոգու ծալքերում...
Սիրտ է քրքրում տվայտանքի թն՞ - ն,
Որ տառապանքս է անտարբեր քնրում:

Տխուր եմ, ցավիս սարերն են փլվել,
Մենակ եմ հիմա, սակայն ոչ անհույս,
Եվ ժամանակի դավին անտարբեր
Նոր շիվ է աճում տապալված կաղնուց:

...Թուրքը եկել է հասել կոճողոտ,-
Մեր օջախին է տիրանալ ուզում,
(Օ՛, ճակատագիր դառն ու անողոր,
Բնահաճորեն ո՞նց ես հանդուրժում...)

Ո՞նց ես թողնում, որ սուրբ երազը մեր
Անհույս թարտա, կրնկահարվի,

Եվ հազուրդ տալով կրքերին իր նեո՝
Թուրքը (խաթոք հիանա, հրճվի):

Ու ելան անվախ տղաները մեր,
Հոգում վառ սերը հայրենի հողի,
Որ ավերակեն բերդերն անառիկ-
Որջերը՝ մեր շենն ասպառակողի...

Ու ելան... Սակայն արյուն էր, ավեր,
Եվ պատերազմում աշխարհակործան
Ընկան տղերքը՝ սրտերում՝ արև,
Սրտերում՝ գարուն, նրազն՝ իրական...

- ԱՐԹՈՒՐ ՇՈՒՐԱՅԻ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

- ԳՈՒՐԳԵՆ ՇՈՒՐԱՅԻ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

- ՍԵՐՈՒԺԱՆ ՍՈՒՐԵՆԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

- ԱՇՈՏ ՌՈՔԵՐՏԻ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

- ԳԱՐԻԿ ՓԱՐԱՎՈՆԻ ՀԱՅՐԻՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...
Կարոտել եմ, մա՛...

- ՀՐԱՆՏ ՅՈՒՐԻԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

- ՌՈՔԵՐՏ ՌԱՇԵԴԻ ՇԱՄԻՐՅԱՆ:
- Ե՛ս եմ...

Մայրս հիվանդ էր՝ անկողնուն գամված,
Բայց հայրենիքս թանկ էր ավելի...
Հայրս դիմաճալ չկարողացավ...
Մայրս էլ գնաց...

- ՄԵԽԱԿ ԶԱՎԵՆԻ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ԲՈՐԻՍ ՄԻՇԱՅԻ ՄԻՄՈՆՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ԱՐԹՈՒՐ ՌԱԶՄԻԿԻ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ՄԱՆՎԵԼ ԱՐՏՈՒՇԻ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ԱԶԱՏ ՇԱՀԵՆԻ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

Դատրիկս ծնվեց, իսկ ես... չկայի,
Բայց ի՛նչ կամքով է նա *Ազատուհի...*

- ԿԱՄՈ ԱԼԲԵՐՏԻ ԱԴԱՄՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ԱՐԱՐԱՏ ԱԼԵՔՍԵՅԻ ՎԱՆՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

- ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԱՐՄԵՆԻ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ:

- Ե՛ս եմ...

Ներու՞մ եք, որ ձեզ «խաբեցի»

Ու էլ ես չեմ կա...

Ներու՞մ եք, ասեք, թե՞ խռով եք դեռ:

...Ընկան, որ մնան,

Ընկան, որ հիշվեն:

Որ սերունդները մի ~ շտ հապարտանան:

...Իսկ նրկարում է լռության թուփն:

ԱՐԹՈՒՐ ՇՈՒՐԱՅԻ
ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ
(1966-1992)

Ծնվել է 1966-ի
փետրվարի 11-ին:
Միջնակարգն ավ-
արտելուց հետո սովորել է Երևանի թ.11
պրոֆտեխուսումնա-
րանում՝ տիրապե-
տել լուսանկարչա-
կան արվեստին: Այն-
ուհետև գորակոչվել
է Խորհրդային բա-
նակ, եղել է զենիթա-
հրթիռային կայանքի
հրամանատար:

Երբ սկսվել է Ար-
ցախյան շարժումը՝
բոլորանվեր ծուլվել
է այդ սրբազան պայ-
քարին:

Չոհվել է 1992-ի
մարտի 10-ին, Սըր-
խավենդի անհավա-
սար մարտում:

Ե
Վ ԳՂԱՆԻԵԼՅԱՆ
ԱՐԹՈՒՐԸ ՀԱՆԿԱՐԾ
ԱՌԱՋԻՆԸ ԱՅՍՊԵՍ
ԽՈՍԵԼ ՄԿՍԵՑ.

- Առաջին շարքում ե՛ս պիտի լինեմ,
ես պիտի լինեմ մարտու՛մ առաջին:

Առաջին մարտում, ինչ էլ որ լինի,
ես պիտի կռվեմ շարքու՛մ առաջին:

Իսկ թե՛ն առաջին մարտում պիտ
ընկնեմ՝
Թող ընկնեմ միայն շարքու՛մ
առաջին...

Գ
Ռ
Բ
Գ
Ե
Ն
Ը ԱՄՍՅ.

- Երջանկությունս, իմ Արցախ
աշխարհ,
Քո անունն է լույս՝ իմ բախտի սյունը,
Ապրել քեզ համար, կռվել քեզ համար,
Չոհվել քեզ համար՝ նրջանկություն է:

Ապրում եմ կյանքում միշտ քո՝
հավատով
Ու քո՝ սիրով եմ շնչում ես կյանքում,
Քայլում լուսաշող քո՝ ճանապարհով,
Արցախյան նրկրի հանրապետություն:

Դժվար է ապրել առանց հավատի, -
Հավատը պետք է դրոշ դարձնել,
Հավատով հաղթել նենգին, կավատին,
Եվ անհավատին հավատքի բերել:

Երջանկությունս հենց այս է, որ կա,
Երջանկությունս ազատ ապրելն է,
Երջանկությունս կյանքն է արևկա
Ու մարդկանց ճամփին միշտ
արևնին է:

Դու՛ ես, Արցախ իմ, երջանկությունս,
Մերս, նրագս, հավատս դու՛ ես,
Ես՝ ի՞նչ՝ նույնիսկ կեն ակնթարթ չկամ,
Իսկ դու մի ամբողջ

հավերժությունն ես...

ԳՈՒՐԳԵՆ ՇՈՒՐԱՅԻ
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
(1968-1992)

Ծնվել է 1968-ի մայիսի
18-ին, Մինգեչաուր
տեղափոխված կոճո-
ղոտցու ընտանիքում:
Ավարտել է Երևանի մե-
քենաշինական տեխնի-
կումը, իսկ 1986-88-ին
ծառայել Խորհրդային
բանակում: Չորացրվե-
լուց հետո վերադար-
ձել է հայրենի գյուղ, ա-
մուսնացել, իսկ մեկ
տարուց հետո տեղա-
փոխվել Ստեփանա-
կերտ, աշխատանքի ան-
ցել կոնդենսատորների
գործարանում: 1991-ին
Արցախյան շարժումն իր
ալիքների մեջ է առել
նաև Գուրգենին:

Չոհվել է 1992-ի հու-
նիսի 10-ին, Չարեք-
տարում: Հետմահու
պարգևատրվել է «Մա-
րտական խաչ» 2-րդ
աստիճանի շքանշանով:

ՄԵՐՈՒԺԱՆ
ՍՈՒՐԵՆԻ
ՍԱՐԳՍՅԱՆ
(1966-1992)

Ծնվել է 1966-ի հուլիսի 31-ին: Միջնակարգն ավարտելուց հետո ծառայել է Խորհրդային բանակում, այնուհետև աշխատանքի անցել Մարտակերտի թ.28 շրջիկ-մեքենայացված շարայունում: 1990-ից գյուղի ֆիդայական ջոկատում էր: Պահակութուն է արել սահմանային գոտում, մասնակցել է մի շարք մարտերի: 1992-ի հունիսի 10-ին վիրավորվել է Չարեքտարում, ծանր վիճակում տեղափոխվել Երևանի Ն.Նորքի 3-րդ զանգվածի հիվանդանոց, ուր և՛ հունիսի 21-ին մահացել է:

Մ
Ե
Ր
Պ
Տ
Ն
Ն
ԱՄՍՅ.

- Ես մարտի կելնեմ առավոտ ծնօրին,
Իմ ընկերներով կգնամ առաջ,
Իմ ընկերները՝ արծիվներ արի, -
Չգիտեմ անկում, չգիտեմ նահանջ:

...Իսկ թե՛ ինչ որ տեղ ինձ դարանակալ
Մահն է սպասում ժամիքը սրած -
Թող չվազի՝ պարտք ունեմ ես դեռ,
Պարտքս կատարեմ՝ այցի գա թող ինձ..

(Կարծում եմ՝ պարտքս լավ
կատարեցի):

Ա
Շ
Ո
Տ
Ը ԱՄԱՅ.

- Մենք մարտերի մեջ կռիված
Եղբայրությունն ենք սիրում...

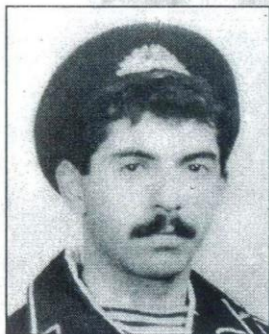
Երբ որ տված ուս-ուսի
Մարտնչում են քաջարի
Ընկերները դիրքային,
Նրանք, իրոք, հաղթում են
Նույնիսկ զորե՛ղ թշնամուն:
...Ու ելնում ենք քաջաբար
Թուրքերի դեմ մոլեգնած:

Թող չկարծեն իմ երկրի
Չարեկամները բոլոր,
Թե՛ն քնած ենք մենք այստեղ,
Նրանք թող լավ իմանան՝
Գիշերները չի քնում
Հայրենիքի զինվորը,
Զգո՛ն աչքով հսկում է
Խաղաղությունն Արցախի:

Մենք պայքարով ձեռք բերված
Խաղաղությունն ենք սիրում:

...Այո, ապրում եք այսօր
Խաղաղ կյանքով, առանց... մեզ,
Եվ ոչ որ չի խանգարի
Ձեր այս խաղաղ նրթը, ձեզ:
Բայց թե՛ հանկարծ թուրքը նև
Բանակներով նորից գա՝
Մենք զինավառ կենտովմենք -
Գոցենք նրախը նրա:

Որ արյունով ձեռք բերված
Խաղաղությունը մնա...

ԱՇՈՏ ՈՐԲԵՐՏԻ
ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ
(1967-1992)

Ծնվել է 1967-ի
սեպտեմբերի 3-ին,
Մարտակերտ քա-
ղաքում: Դպրոցն ա-
վարտելուց հետո
սովորել է Ն.Հո-
ռաթաղի թ.120 պրո-
ֆտեխսուսումնարան-
ում, ծառայել Խոր-
հրդային բանակի
տանկային զորքե-
րում: Շարժման սկըզ-
բից ընդգրկվել է
Մարտակերտի ինք-
նապաշտպանական
ջոկատի կազմում:
Որպես տանկի նշա-
նառու մասնակցել է
շրջանի բոլոր գյու-
ղերի ազատագրո-
ման համար մղված
մարտերին: Ձուկվել
է 1992-ի հուլիսի 15-
ին, Մաղավուզի բա-
րձունքներում ծա-
վալված մարտում:

ԳՐԻԿ ՓՈՐԱՎՈՆԻ
ՀԱՅՐԻՅԱՆ
(1971-1992)

Ծնվել է 1971-ի հոկտեմբերի 9-ին: Միջնակարգն ավարտելուց հետո անմիջապես ընկել է Արցախյան շարժման հորձանուտը՝ միաժամանակ սովորելով Ստեփանակերտի գյուղատնտեսական տեխնիկոնում: 1989-ին զորակոչվել է Խորհրդային բանակի շարքերը: Ձորացրվելուց հետո գյուղի ֆիդայական ջոկատի կազմում մասնակցել է Մարտակերտի, Հասանդայայի, Մարաղայի, Բաշ-Գյունեփայի և Սրխավենդի թեժ մարտերին: Չոհվել է 1992-ի հուլիսի 30-ին, Չափար գյուղի պաշտպանության համար մղված թեժ մարտում:

Ե Վ ԳՐԻԿՆ ԱՄԱՅ.

- Մեր հի՛ն գյուղում հիմա թուրքի կրու՛նկ, Մեր հի՛ն հողի վրա թուրքի հետքն՞ր, Մենք քնո՞վ ենք անցնել՝ կանչն՛, կրու՛նկ, Թե՛ն արթուն ենք՝ ու՞ր է կռիվը մեր:

Կանչն՛, կրու՛նկ, կանչն՛ գնանք ի մարտ, Կանչն՛, կրու՛նկ՝ քանի ջախել ենք մենք,

Կանչն՛, կրու՛նկ՝ էլի թող շատանանք, Կանչն՛, կրու՛նկ՝ մենք դեռ պետք է կռվենք:

Մեջքը մեր չի՛ճկվի նրբեք մարտում, Մենք դեռ պետք է կռվենք, պետք է կռվենք,

Ծունկ չենք չոքի նրբեք, կանչն՛, կրու՛նկ,

Կանչն՛, կրու՛նկ՝ գնանք կռվենք-մեռնենք:

Գնանք կռվենք-մեռնենք, հաղթենք ու գանք, (Եվ կսագի՞, արդյոք, մեզ պարտություն, Մենք եղն՛ի ենք անպարտ, եղն՛ի ենք, կա՛նք),

Կանչն՛, կրու՛նկ՝ գնանք, կանչն՛, կրու՛նկ...

Ե Վ ՀՐԱՆՏԵ ԱՄԱՅ.

- Ինձ ցավ տուր, -
Ես ցավը հեշտ եմ տանում:
Տառապանքը, որ ծնվել է սիրուց, -

Իմ սիրուն է:
Իսկ առանց սրտի՝
Մենք ենք դժվար է խիստ:
...Ապրե՛լը՝
Անիմատտ ու սին:

...Իսկ տառապանքս՝
Իմ Արցախն է հեզ...

ՀՐԱՆՏ ՅՈՒՐԻԻ
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
(1971-1992)

Ծնվել է 1971-ի
փետրվարի 21-ին:
Ավարտել է գյուղի
միջնակարգ դպրո-
ցը, ծառայել Խորհր-
դային բանակում,
այնուհետև սովորել
Ն.Հոռաթաղի թ.120
պրոֆտեխստումնա
բանում:

1992-ից անդամա-
գրվել է գյուղի ֆի-
դայական ջոկա-
տին, մասնակցել մի
շարք ռազմագոր-
ծողությունների (Աղ-
դաբան, Քելբաջար,
Մարտակերտ, Կի-
չան, Չախար):

Ձուկվել է 1992-ի
օգոստոսի 22-ին,
Դրմբոնի մերձա-
կայքում:

ՌՈՔԵՐՏ ՈՒՇԻՐԻ
ՇԱՄԻՐՅԱՆ
(1967-1993)

Ծնվել է 1967-ի փետրվարի 12-ին: Սովորել է գյուղի միջնակարգ դպրոցում, ծառայել Խորհրդային բանակի շարքերում: Երբ սկսվել է Արցախյան ազգային ազատագրական շարժումը՝ անմիջապես անդամագրվել է գյուղի նոր կազմավորվող կամավորական ջոկատին: Սասնակցել է մի շարք մարտերի:

Զոհվել է 1993-ի հունվարի 20-ին, հայրենի գյուղի պաշտպանության ժամանակ, հակառակորդի օդուժի հերթական ռմբակոծության հետևանքով:

Ռ
Ռ
Ք
Ե
Ր
Տ
Ն

ԸՆԴՀԱՆՏԵՑ ՀՐԱՆՏԻՆ ԱՍԱՑ.

- Արցախը հեղ չէ,
Ոստիսին տնգ է,
Ոստիսի սրտին՝ սուր ու դանակ,
Արցախը հուր է,
Թշնամուն՝ սուր է,
Թշնամու մուխը մարող բանակ:

Անհուն է, խննթ է,
Բռունցք է, զննթ է,
(Արցախում՝ կռի՞վ, ավեր-ավա՞ր...):
Եվ նա չի պարտվի,
Ոնց Ավարայրի
Մեր այն հի՞ն կռվում օրհասական:

Ո՛չ, նա չի պարտվի,
Կկանգնի ոտքի,
Կկապի որդու՝ Դավթի գոտին,
Որ գետնի նրան
Մի ականթարթում-
«Յոթ-միլիոնանոց» իր ոստիսին...

...Տեսա՞ր, ռնգ գետնեց ու չոքեց բկին:
Ասում էի, չէ՞...

Մ
Ե
Խ
Ա
Կ
Ը

ԽՈՍԵՑ ՄԱՐԵՐԻ ՄԱՄԻՆ, ԱՍԱՑ.

- Մեր սարերը վնի սարեր են,
հրաշքներ են մեր սարերը,
Մարմնավորված նրազներ են,
Մուրազներ են մեր սարերը:

Մեր սարերը շատ բարի են,
հանճարնդ են մեր սարերը,
Մեզ համար են հավերժ կանգնել
Մեր թև-թիկունք՝ մեր սարերը...

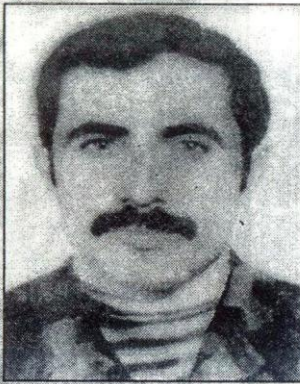

ՄԵԽԱԿ ԶԱՎԵՆԻ
ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ
(1960-1993)

Ծնվել է 1960-ի
հոկտեմբերի 18-ին:
1978-ին ավարտել է
գյուղի միջնակար-
գը, իսկ 1982-ին՝
Մարտակերտի ավ-
տոդպրոցը: Աշխա-
տել է շրջկենտրոնի
շինարարական բը-
րիգադում:

1990-ից նվիրվել է
Արցախյան ազա-
տամարտին: Իր
ազատամարտիկ
ընկերների հետ
շատ մարտերի է
մասնակցել նա:

Զոհվել է 1993-ի
փետրվարի 4-ին,
հայրենի գյուղի ա-
զատագրման հա-
մար նդված մար-
տում:

ՔՈՐԻՍ ՄԻՇԱՅԻ
ՍԽՈՆՅԱՆ
(1958-1993)

Ծնվել է 1958-ի դեկտեմբերի 19-ին: Գյուղի 8-ամյա դպրոցն ավարտելուց հետո 1974-77-ին սովորել է Ն.Հոռաթաղի թ.120 պրոֆտեխուսումնարանի մեխանիզացիայի բաժնում, 1977-79-ին՝ ծառայել Խորհրդային բանակում: Ձորացրվելուց հետո ամուսնացել է և անմիջապես աշխատանքի անցել հայրենի գյուղի տնտեսությունում ու մինչև Արցախյան շարժման սկիզբը կատարել տրակտորիստի ու կոմբայնավարի աշխատանք:

Շատերի պես նվիրվել է համաժողովրդական պայքարին:

Ձոհվել է 1993-ի ապրիլի 14-ին:

Ք
Ո
Ր
Ի
Ս

Ը. ԽՈՍՏԵՑ ՔԱՐԵՐԻ ՄԱՍԻՆ,
ՍՍՍՑ.

- Քարեր իմ, հայրենի քարեր,
Չեմ ուզում խոսել ձեր հանդեպ
տաժամ

Իմ ապրումների, խոհերի մասին:
Մակայն չեմ կարող
Այդ մասին կյանքում լռել, չխոսել,
Չառել, որ առանց ձեզ կյանքում երբևր
Չեմ կարող ապրել...

Որ ձեր սիրով եմ շնչում ես կյանքում,
Իմ լեռնաշխարհը հոգուս հետ կապող
Հայրենի քարեր...

ՄԱՆՎԵԼ ԱՐՏՈՒՇԻ
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
(1974-1993)

Ծնվել է 1974-ի սեպտեմբերի 23-ին: 1981-ից հաճախել է դպրոց, սովորել մինչև 7-րդ դասարանը: 1992-ից ծառայում էր «Միրուքի» մոտ, հետո՝ «Խալաստոյի» գումարտակում: Օգնում էր ավագ ընկերներին, կատարում հրամանատարների հանձնարարությունները՝ սընընդամբերք էր տեղափոխում, զենք ու զինամթերքի պակասը լրացնում:

Չոհվել է 1993-ի հուլիսի 5-ին, Մաղավուզի բարձունքներում մղված մարտում:

Ի
Մ
Կ ՄԱՆՎԵԼԸ ՄԱՍՑ.

- Ծնրանում են լեռները մեր,
Ծնրանում ենք նաև մենք,
Բայց մնում են լեռները դեռ,
Իսկ մենք կյանքից գնում ենք:

Հրաշք լիներ, այնպես լիներ՝
Մենք էլ հավերժ մնայինք,
Մեր լեռներին թիկն տված
Կյանքում անվերջ ապրեինք:

...Բայց չտրվեց ինձ ծնրանալ, -
Ընկա մարտի թևժ պահին,
Որ բարի օր, բարի գարուն
Բացվի Արցախ աշխարհին...

Բ
Մ
Կ

**ԱԶԱՏՆ ԱՅՍՊԵՍ
ԽՈՍԵԼ ՄԿՍԵՑ,
ԳԻՄԵԼՈՎ ԿՆՈՋՆ
ԻՐ ԹԵՐԵԶԱՅԻՆ.**

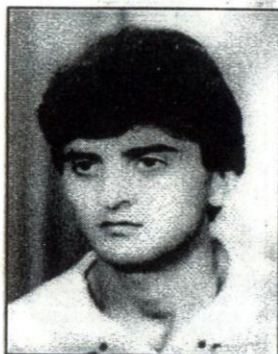
- Կարծես թե նրբեր ինձ չես տեսնել,
Չես սնդմել ձերքս նրբեր կյանքում,
Բայց... հանդիպում եմ քեզ հենտ
միշտ էլ
Երագններիդ մեջ՝ քուն, թե արթուն:

Երջում ենք մեկտեղ գիշեր-ցերեկ
Մեր կոճողոտում՝ Աստծո թաս,
Ես պատմում եմ քեզ մարտերից թեժ,
Բայց արթնանում եմ՝ թախծում
«չկա՛ն»:

Իսկ ասում են, թե Յեխ-ձորում ես...
Իբր... զոհվել եմ արկերից կույր,
Մի՞ թե ճիշտ է դա, ճի՞շտ է, Թերեզ,
Ես չեմ հավատա նրբեր կյանքում:

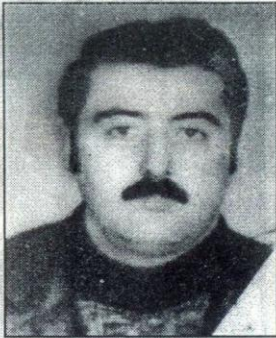
Ես ապրում եմ, կամ, ես չեմ զոհվել,
(Ստում են նրանք, ստում, անգին),
Ես հանդիպում եմ քեզ հենտ միշտ էլ
Զո նրագնների ճանապարհին...

...Բայց մոռացա քեզ հիշեցնել,
Որ... լավ նայես իմ նրնխային...

**ԱԶԱՏ ՇԱԿԵՆԻ
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
(1970-1993)**

Ծնվել է 1970-ի
փետրվարի 5-ին:
Ավարտել է Կոճո-
ղոտի միջնակարգ
դպրոցը, հետո ծեօք
բերել վարսավիրի
մասնագիտություն:
1988-90-ին ծառայել
է Խորհրդային բա-
նակում, զորացրվե-
լուց հետո՝ անմիջա-
պես ամուսնացել:
Գյուղում մեկ տարի
աշխատելուց հետո
տեղափոխվել է
Ստեփանակերտ և
ծառայության անցել
տանկերի նորոգման
գումարտակում: Մա-
սնակցել է Ղազանչի,
Չղրան, Կիչան և այլ
գյուղերի համար մղ-
ված մարտերին:
Զոհվել է 1993-ի
հոկտեմբերի 17-ին,
«Յեխ-ձորում»:

ՎԱՍՈ ԱԼԲԵՐՏԻ
ԱՂԱՍՅԱՆ
(1959-1993)

Ծնվել է 1959-ի հոկտեմբերի 4-ին: Միջնակարգ կրթություն ստանալուց հետո սովորել ու գերազանցության դիպլոմով ավարտել է Ստեփանակերտի գյուղատնտեսական տեխնիկումի հաշվապահական բաժինը և աշխատանքի անցել հայրենի գյուղի տնտեսությունում: Երբ սկսվել է Արցախյան շարժումը՝ նա ևս հայտնվել է ազատամարտիկների շարքերում: Եղել է Վանքի պաշտպանական դիրքերում, Քելբաջարում: Ձուլվել է 1993-ի դեկտեմբերի 27-ին, Մաղավուզի մատույցներում:

Ե
Վ ԽՈՍՄԵՑ ՎԱՄՈՆ.

- Իմ վիրավոր աչքերի մեջ Քո պատկերն է, հայրենիք, Քո անունը իմ շուրթերին Դարձել է թու՛յլ թիթեռնիկ:

Թպրտում է, թևահարում,
Մղձավանջ է, և կարծես,
Մթնում է լուս աշխարհն իմ դեմ
Ու... փլվում եմ հողին ես:

Բայց՝ մի վայրկյան: Մթափվում եմ
Եվ հրազենը ձեռքիս՝
Ոտքի ելնում՝ նետվում առաջ՝
Ընկերներիս ետևից...

Ե
Վ՝ ԱՐԱՐԱՍԸ.

- Թե՛մ մարտերի մեջ կռվված
Տղաներով մեր արի
կրկին ելնում ենք, ահա,
Թուրքերի դեմ կատաղի:

Կրկին ելնում ենք, ու թող
Լավ իմանա թշնամին,
Որ ինչքան էլ համառի՝
Չի մոտենա Արցախին:

Մինչև շունչը մեր վերջին,
Վերջին կաթիլը արյան,
Հանուն մեր լույս գալիքի՝
Կմարտնչենք քաջաբար...

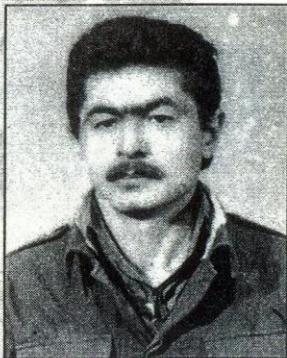
ԱՐԱՐԱՍ
ԱՆԵՔՍԵՅԻ
ՎԱՆՅԱՆ
(1971-1993)

Ծնվել է 1971-ի փետրվարի 2-ին: Հայրենի գյուղի միջնակարգն ավարտելուց հետո ընդունվել է Ստեփանակերտի գյուղատնտեսական տեխնիկումի անասնաբուժական բաժինը:

1989-91-ին ծառայել է Խորհրդային բանակի շարքերում:

Ջորացրվելուց հետո գյուղի ֆիդայական ջոկատի տղաների հետ մասնակցել է շրջանի մի շարք գյուղերի ազատագրմանը:

Ջոկվել է 1993-ի դեկտեմբերի 27-ին, Մաղավուզի մերձակայքում, ականի պայթյունից:

**ԱՆՂՐԱՆԻԿ ԱՐՍԵՆԻ
ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
(1967-1994)**

Ծնվել է 1967-ի հունիսի 8-ին: Ավարտել է գյուղի ութամյակը, իսկ Ն.Հոռաթաղի թ. 120 պրոֆտեխուսումնարանում ստացել էլեկտրատեխնիկի մասնագիտություն, բայց խաղաղ աշխատանքով զբաղվելու բախտը վիճակված չէր նրան: Արցախյան շարժման հորձանուտում է հենց առաջին օրերից: Տիրապետում էր զենքի բոլոր տեսակներին: Մասնակցել է մարտական գործողություններին՝ Քելբաջարից մինչև Ղուբաթլու: Կիրավորվել է բազմաթիվ անգամ: Ձուլվել է 1994-ի ապրիլի 18-ին, Հասանդայի ազատագրման համար մղված կատաղի մարտում:

Ի
Մ
Կ

**ԱՆՂՐԱՆԻԿ
ՀՐԱԾԵՇՏ ՏՎԵՑ
ԻՐ ԾՆԱՂՆԵՐԻՆ,
ԳՆԱՑ՝ ԱՄԵԼՈՎ:**

- Ընկերներս այնտեղ՝
Մարտադաշտում ահեղ, -
Ես չեմ կարող մնալ,
Ես գնում եմ, մայրի՛կ:

Չննդանաս ինձնից,
Որ թողի քեզ մենակ,
Ես դեռ կգամ մի օր,
Ես դեռ կգամ:

Դու սպասիր հույսով,
Դու սպասիր, մայրիկ,
Հատթանակին մեր մեծ
Ու քո որդուն:

Ես դեռ կգամ մի օր,
Ես դեռ կգամ:
Իսկ թե՛ հանկարծ...
Հանկարծ եթե... չգամ՝

Դու չլացնես, մայրի՛կ,
Դու կսպասես հույսով, -
Ես դեռ կգամ,
Կգամ,
Կգամ,
Կգամ...

ՈՒ Ե
Մ ԱՅԼԵՎՍ
ՉՀԱՄԱՐՔԵՅԻ.

- «Կգա՛մ»... Չնկա՛ր սակայն:
Բայց ննդագա՞նք քնզնից,
Խռովնցի՞նք քնզնից,
Եղբա՛յր, զինվո՛ր...
Ո՛չ, սիրնցինք մենք քնզ,
Սպասնցինք միշտ քնզ -
Հուշարձանի տնսքով
Եկար մի օր:

Եկար ու կանգնեցի՛ր:
Եկար ու... հառնեցի՛ր:
Եկար ու մնացիր
Երագիս մեջ:
Եկար՝ անխոս ու լուռ,
Դու՛ իմ ցավի մրմուռ,
Որ տառապեմ անհու՛յս,
Երկա՛ր, անվե՛րջ...

Եկա՛ր, դու, իմ կարոտ,
Չգալ չէիր կարող,
Չգա՞լ՝ ինչպե՛ս եմ ես
Համարձակվում...
Դու կե՛սն ես իմ սրտի,
Իմ մեջ ապրե՛ս պիտի,
Ինձ հենտ քայլե՛ս պիտի
Իմ օրերում...

Ն
Ե
Տ
Պ
Ր
ՈՒ
Թ
Յ
Ա
Ե
ԿԱՐԳՈՎ

...Եվ դադարում են «ընդհատումները»,
Տղաները էլ ոչինչ չեն «ասում»,
Իմաստագուրկ են թվում բառերը,
Որ ...նահանջում են, քաշվում, նվազում:

Ու տղաները գնում են նորից,
Որ ամուր պահեն իրենց... դիրքերը,
Իսկ անդառնալի կորստյան ցավից
Դեռ մղկտում են հարազատները:

«Կանգնած են» տղերքն՝ անհողորդ, անքնն,
Որ կայուն լինի խաղաղությունը...
...Եվ ավարտված է լռության լուպեն,
Բայց լռությունը շարունակվում է:

ԱՐԻՍ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Տպագրված գրքերը՝

ՃԱՔԱԾ ԼՈՌԻԹՅՈՒՆ (բանաստեղծություններ),

1993, 48 էջ, տպ.՝ 1000:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ, ԱՅՍԻՆՔՆ՝ ԱՌԱՋԱՄԱՐՏԻԿ (ակնարկ), 1997, 32 էջ, տպ.՝ 1000:

ՈՒՇԱՑԱԾ ԵՐԿԵՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԱՐԱՐԱՏ ԴԱՋԱՐՅԱՆԻ ՀԵՏ (ակնարկ), 1997, 24 էջ, տպ.՝ 400:

...ԵՎ ԱՅՍՊԻՍԻ ՃԱԿԱՏՆԱԳԻՐ (ակնարկ), 1998, 64 էջ, տպ.՝ 300:

ԴՈՂԱՆՋ ՀԻՇԱՏԱԿԻ (ակնարկ), 2000, 12 էջ, տպ.՝ 300:

Պատրաստ են տպագրության՝

ԱՊՐԱԾ ՕՐԵՐԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄՆԵՐ.

գիրք առաջին (բանաստեղծություններ և պոեմներ), 200 էջ:

ԱՊՐԱԾ ՕՐԵՐԻ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄՆԵՐ.

գիրք երկրորդ (ակնարկներ), 200 էջ:

ԱՆՏԱՌԻ ՉԱՅՆԻՑ ԻՆՉՈՒ՞ ԵՄ ՀՈՒՋՎՈՒՄ...

(բանաստեղծություններ), 48 էջ:

ԱՐԻ ՍԻՐԵՆՔ ՄԵՆՔ ՄԵՎ-ՄԵՎՈՒ... (սիրո քննարկ), 64 էջ:

ԻՄ ՊԱՊԸ ԽԱՉՈՒՆՑ ԱՆԴՐԻՆ Է... (մանկական բանաստեղծություններ), 32 էջ:

ՆԱՄԱԿ, ՈՐԸ ԴՈՒ ԵՐԲԵՔ ՉԵՍ ԿԱՐԴԱԼՈՒ... (ակնարկներ), 80 էջ:

Գրական-գեղարվեստական հրատարակություն

Արիս Արսենի Գրիգորյան
 ԼՈՌԻԹՅԱՆ ՐՈՂԵ
 (պոեմ)

Խմբագիր՝ Հոմէր Վանյան
 Նկարիչ՝ Ջորիկ Գալստյան
 Մրբագրիչ՝ Ռուզան Գասպարյան
 Լուսանկարիչ՝ Աշոտ Երամիշյան
 Համակարգչային շարվածքը և էջադրումը՝
 Արամ Արեխցյանի

Տպագրությունը՝ օֆսեթ:

Թուղթ՝ օֆսեթ:

Չափսը՝ 30X42 1/8:

Տառատեսակները՝

Mariam,

Arial Armenian,

Times Armenian:

1,5 հրատ. մամ.:

Տպաքանակը՝ 1000:

Գինը՝ պայմանագրային:

Դուք մեզ մի կոչեք անհայտ կողածնե
Խնդրու՛մ ենք, մարդիկ
Դուք մեզ հիշեցե՛ք...
Մեր անունը դուք պահեք ձեր սրտում
Ու սպասեք մեզ
Մենք մի օր կգա՛նք:
Կա՛նք չէ՞ որ մենք...
Մարդու՛մ ենք ու կա՛նք: